

KERK & Leven

09

2021

WEEKKRANT

3 MAART

JAARGANG 82

EDITIE 1268

FEDERATIE SINT-KRUIS

WWW.KERKENLEVEN.BE

P900720 | AFGIFTEKANTOOR: 2099 ANTWERPEN X | AFZENDER: HALEWIJNLAAN 92 - 2050 ANTWERPEN

46 dagen vasten

Ik durf uw vasten niet vertrouwen

Op 17 februari brak voor alle christenen ter wereld een nieuwe vastenperiode aan.

Alhoewel het gebruik om te vasten in alle religies voorkomt, blijkt het tegenwoordig voor ons christenen moeilijk om eraan te beginnen, erover te spreken, het vol te houden, elkaar te bemoedigen.

Nochtans blijft vasten een waardevolle rituele oefening. Voor alle duidelijkheid, dit artikel gaat niet over strenge diëten of over het leren beheersen van zware verslavingen. Het wil wel de achterliggende gedachten bij het rituele vasten verduidelijken.

Lange duur

Het is belangrijk bij het vasten de periode vast te leggen waarin men wil vasten, dus een startmoment en het slot waarbij men zijn vasten breekt.

Voor ons christenen is dat duidelijk voor de grote vasten. Aswoensdag is de start en het einde is op Stille Zaterdag.

Vandaar dat in de titel 46 dagen vermeld staat. Normaalgezien wordt er op zondag niet gevast en komen we dus aan 40 dagen.

Maar eigenlijk is het beter om het vasten niet telkens te onderbreken, maar er één lange periode van te maken.

Het is immers de lange duur die belangrijk is bij deze rituele oefening. Jonas Slaats schrijft in zijn boekje over het vasten in het hoofdstuk over het éénpuntsvasten dat het beter is om de lange periode niet wettelijk te onderbreken omdat dit het nut ondergraaft van het éénpuntsvasten dat net een langere periode volgehouden moet worden.

(c) Sophie Slaats

Eénpuntsvasten

Omdat een volledig vasten extreem is (niets eten en drinken), kiezen we voor de mildere en meer haalbare vorm van vasten, nl. je iets voor langere tijd ontzeggen.

Bij het éénpuntsvasten richt je je aandacht op 1 iets wat je in je gewone leven eigenlijk onrust brengt of waaraan je te gehecht bent. Enkele gekende voorbeelden zijn snoep, alcohol, koffie, frisdrank, maar ook schermtijd of andere kleine verslavingen. Soms hebben we het gevoel te vaak bezig te zijn met onze smartphone, televisie, computer, social media.

Dan is de vasten de ideale tijd om daar wat meer afstand van te nemen, door bijvoorbeeld jezelf op te leggen welke momenten van de dag je naar een scherm mag kijken (smartphone, tablet, computer, televisie) en wanneer helemaal niet. Wie lijdt aan infobesitas (overdaad aan nieuws-gierigheid) of last heeft van FOMO (Fear Of Missing Out, de angst om iets te missen van Facebook, Instagram of Twitter) kan er voor kiezen uit dat hectische digitale wereldje te stappen en de rust herontdekken. Als alle meldtonen verstommen, kan de geest herademmen. Vasten is goed voor het lichaam en de ziel.

Solidariteit

Door zichzelf iets te kunnen ontzeggen voor lange tijd, kan je terug beseffen met hoeveel luxe en comfort we ons gewone leventje leven en dat we daar weinig dankbaar of verwonderd om zijn.

Wie ervoor kiest minder te eten of te drinken, of op andere vlakken het met minder te moeten doen, gaat als het ware in de schoenen staan van wie het altijd met minder moet doen.

Armoedebesef, armoedebeleving is de beste manier om zich solidair te voelen met wie minder heeft.

Gelukkig blijft het niet alleen bij dit gevoel en spoort vasten ook aan om daadwerkelijk solidair te zijn en dus broederlijk en zusterlijk te delen met hen die hongeren en dorsten naar voeding en drank, naar meer rechtvaardigheid.

Het is goed door te vasten honger te voelen en het is des te beter dan ook iets te doen aan de honger in de wereld door effectief goede doelen te steunen die zich daarvoor inzetten.

Spiritualiteit

Uiteraard gaat het rituele vasten vooral om het wijzigen van de gerichtheid van het 'ik' naar de gerichtheid op God.

In de vastenperiode krijgen we meer aandacht voor God in ons leven, dit door ons 'vasten', het bidden en geven van aalmoezen (Broederlijk Delen).

Door onszelf wat aan banden te leggen, halen we de band met God strakker aan. Alles wat in ons dagelijkse leven tussen onszelf en God staat, proberen we in de vasten opzij te schuiven.

De ik-gerichtheid mag een sterkere God-gerichtheid worden. Wonderlijk genoeg is het die God-gerichtheid die onze innerlijke kracht is bij het volhouden en volbrengen van onze vasten.

Onze liefde tot God voedt onze eigenliefde en onze naastenliefde.

Ik sluit af met twee bijbelfragmenten die iets in zich dragen van wat vasten met ons kan doen: het maakt ons 'eenvoudig' en brengt onze ziel tot rust, het richt ons hele wezen (hart, ziel en kracht) op God, waarbij we de naastenliefde niet vergeten, nooit.

Psalm 131:1-2 (NBV)

HEER, niet trots is mijn hart, niet hoogmoedig mijn blik, ik zoek niet wat te groot is voor mij en te hoog gegrepen. Nee, ik ben stil geworden, ik heb mijn ziel tot rust gebracht. Als een kind op de arm van zijn moeder, als een kind is mijn ziel in mij.

Deuteronomium 6:4-5 (NBV21)

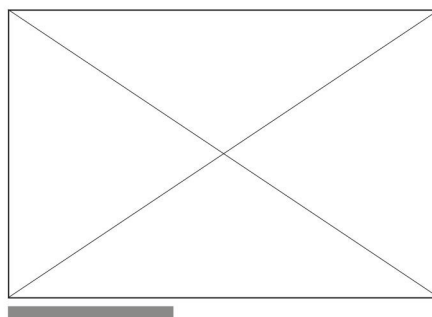
Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige! Heb de HEER, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht.

Lucas 10:27 (NBV21)

Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw kracht en met heel uw verstand, en uw naaste als uzelf.

Pastoor Pradip Smagge, P.E. groene weiden Damme

(NBV21 is de nieuwe versie van de NBV die in het najaar verschijnt)

Colofon

ALGEMENE REDACTIE
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
03 210 08 40
redactie.kerkenleven@kerknet.be
secretariaat.kl@kerknet.be
www.kerkenleven.be

PUBLICITEIT
Trevi plus bvba
Meerlaan 9, 9620 Zottegem
09 360 48 54 • fax 09 367 49 88
katrien.lannoo@treviplus.be
www.trevipus.be

DIENST PAROCHIEBLADEN
Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen
03 210 08 30
dienst.parochiebladen@kerknet.be

ABONNEMENTEN
Abonnementen en adreswijzigingen
uitsluitend via de parochie.

Copyright
Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit **KERK & leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren. **KERK & leven** is een uitgave van Studicentrum Kerk en Media vzw

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Herman Cosijns

Diocesane redactie Brugge
Liselotte Anckaert, 050 44 49 50,
liselotte.ancaert@kerknet.be
Bertrand Goethals, 09 225 16 26,
bertrand.goethals@kerknet.be
Potterierei 72, 8000 Brugge

Plaatselijke redactie en abonnementen
Rekeningnummer:
BE22 4752 0671 0147
Pastorieweg 15

Foto's Kerk en Leven
Alle foto's zijn genomen door eigen medewerkers

Hugo Pieters, pastoor-moderator Federatie Sint-Kruis
Brieversweg 332
tel./fax: 050 35 55 78
federatiesintkruis@gmail.com

Wilfried Desrumaux, diaken
Kastanjelaan 4
tel. 050 35 83 54
wilfried.desrumaux@telenet.be

Bart Verhelle, diaken decanaat
Moerkerkse Steenweg 391
tel. 0492 316 993
bart.verhelle@live.be

Lien Lecompte
Parochieassistentie federatie Sint-Kruis
0477 09 13 49
kerkenlien@gmail.com

Federaal rekeningnummer:
BE77 7510 0283 2642

Secretariaat Sint-Thomas van Kantelberg
Brieversweg 332
Dinsdag van 9.00 tot 11.00 uur
Vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur
tel./fax 050 35 55 78
federatiesintkruis@gmail.com

Secretariaat H. Kruisverheffing
Pastorieweg 15
Maandag van 9.30 tot 11.30 uur
tel. 050 35 45 84
hkruisverheffing@gmail.com

Uit de liturgische kalender

Zondag 7 maart: Derde zondag in de veertigdagen-tijd:
In drie dagen zal ik de tempel doen herrijzen (Joh. 2, 13-25).

Zondag 7 maart: HH. Perpetua en Felicitas, martelaressen:

Perpetua is nog slechts een catechumene als zij wordt aangehouden. Zij is 22 jaar en moeder van een heel jong kindje. Felicitas schenkt in de gevangenis het leven aan een dochttertje. Geen van beiden toont enige zwakte wanneer zij op 7 maart 303 het amphitheater binnentreden.

Hand in hand gaan zij de wilde stier tegemoet die hen zou doden.

Maandag 8 maart: Johannes de Deo, kloosterling:
Johannes (geboren in Portugal) vestigt zich na een avontuurlijke jeugd te Granada. Bij het zien van het groot gebrek in de hospitalen

neemt Johannes de zieken bij zich om hen te verzorgen en bedelt om hun dagelijks voedsel. Zo ontstaat de Orde van de ziekenbroeders van Johannes de Deo die ook vandaag zijn taak voortzet.

Leven op en rond de parochies

LITURGISCHE VIERINGEN
Omwille van de coronamaatregelen zijn er voorlopig geen weekend- en weekdagvieringen.
Bij begrafenissen zijn 15 personen toegestaan.

SECRETARIATEN
Ook de secretariaten blijven voorlopig dicht.

De secretariaten zijn te bereiken via
050 35 55 78 (alleen 's avonds na 19.00 uur) of
federatiesintkruis@gmail.com
hkruisverheffing@gmail.com

U kunt ook veel informatie vinden op onze website
www.parochiessintkruis.be

WE VERTROUWEN TOE AAN DE VERREZEN HEER
Lutgarde Vandooren, 83 jaar, uitvaartdienst omwille van de coronamaatregelen in beperkte kring op woensdag 24 februari in de Heilige Kruisverheffing.

OPEN KERKEN
De kerkgebouwen blijven open voor persoonlijk gebed en bezinning.

Sint-Thomas van Kantelberg: elke woensdag van 14.00 tot 15.00 uur. Heilige Kruisverheffing: dagelijks van 09.30 uur tot zonsondergang.

BASILIEK HEILIGE BLOED
Gedurende de hele Veertigdagen-tijd vindt er dagelijks "**Aanbidding**" plaats in de benedenbasiliek van 10.00 tot 11.00 uur - behalve op maandagen en zondagen.

Op zaterdag begint de Aanbidding zoals gewoonlijk al om 9.00 uur. Er is ook **biechtgelegenheid** elke zaterdag van 9.00 tot 10.45 uur.

FACEBOOK
Neem een kijkje op de facebookpagina van onze federatie - je hoeft daarvoor geen profiel te hebben of aan te maken maken - op de pagina <https://www.facebook.com/Federatie-Sint-Kruis-110030777310715>

Nog leuker zou zijn als je aanklikt dat je de pagina leuk vindt. Om deze pagina "op te leuken" zijn alle tips of weetjes van Sint-Kruis welkom.

Indien zinvol voor onze gemeenschap, plaatst parochieassistentie Lien ze dan op facebook. Ook foto's van activiteiten van de verschillende werkgroepen zijn leuk.

Stuur alles maar door naar kerkenlien@gmail.com.

Wel opletten als u foto's doorstuurt. In verband met de wet op de privacy is het belangrijk dat al wie op de foto staat akkoord is om die op facebook te zetten. Dus wil dit er zeker bij vermelden dat Lien dit duidelijk weet.

Een luisterend oor, een helpende hand

ZIEKENBEZOEK OF COMMUNIE

Je bent ziek of hoogbejaard ... Je kan niet naar de eucharistieviering komen: dan kan de **H. Communie** aan huis gebracht worden. Contacteer pastoor of diaken (zie colofon).
Je wenst bezoek van een parochiale medewerker, contacteer Hedwin De Cuyper 0496 15 16 53 (Sint-Thomas)

TELE-ONTHAAL: PRATEN IS DE EERSTE STAP, BEL 106.

Vragen over relatieproblemen, eenzaamheid, gezondheid, verslaving, depressie, zelfdoding... ? Tele-Onthaal is bereikbaar 24 uur op 24, 7 dagen op 7, telefonisch via het noodnummer 106, of online via www.tele-onthaal.be.

ZELFDODING
Vragen over zelfdoding? Je kan ano-

niem terecht op het **gratis noodnummer 1813**. Liever chatten dan praten? Surf naar de website, dagelijks van 19.00 tot 21.30 uur www.zelfmoord1813.be

FINANCIËLE OF MATERIËLE NOODSITUATIE
Contacteer de Sint-Vincentiusvereniging St-Kruis 0476 30 80 87 of Open **Balie**, Baliestraat 5, Brug-

ge, elke dag van 10.00 tot 11.30 uur, telefoon 0493 88 46 87 antoon.vandeputte@telenet.be.

NOOD AAN ONDERDAK
24 uur op 24 en 7 dagen op 7: Regionale Crisisopvang, Katelijnevest 15, Brugge, tel. 050 66 30 81 crisisopvang@cawregiobrugge.be

Zie ook onze website
www.parochiessintkruis.be

Bedeling Kerk en Leven

Door herstructureringen bij BPOST zal Kerk & Leven voortaan worden uitgereikt tussen dinsdag en donderdag. We weten vooraf niet op welke dag de uitreiking van uw krant zal gebeuren. Het moment van uitreiking kan ook van week tot week verschillen.

Kerk en Leven niet ontvangen op donderdag?

Heeft u op donderdag het vertrouwde weekblad nog niet ontvangen, dan kunt u dat melden.

Hoe melden?

De snelste weg loopt via www.kerkenleven.be/nietontvangen. Vul het online formulier in en verzend het. Uw melding komt bij uitgeverij Halewijn terecht, die u een nummer nastuurt en een klacht in-

dient bij de post.

Ofwel met een mail naar **nietontvangen@kerknet.be**. Bezorg ons dan uw naam en adres, als ook het abonneenummer (de 8 cijfers die boven uw adres staan afgedrukt).

Geen internet? U kunt ook telefoneren naar de dienst Parochiebladen, op het nummer **03 210 08 30**. Eén

van onze medewerkers dient dan een klacht in bij de post en vraagt om uw blad zo snel mogelijk te bezorgen.

Van zodra de klacht ontvangen is sturen wij u een nieuw exemplaar op dat door Bpost prioritair bezorgd wordt.

Vieringen op radio, tv en internet

Vieringen op radio en televisie
Elke zondag kan je om 10.00 uur de viering beluisteren op Radio 1.

Afstemmen op een zondagse tv-mis kan je om de twee weken op Eén, telkens om 10.00 uur, of op de Nederlandse publieke omroep NPO2, eveneens om 10.00 uur.

Vieringen via internet
Op de zondagen waarop er geen televisiemis is, kun je via de website [kerknet.be](http://www.kerknet.be) een eucharistieviering volgen die gestreamd wordt. De vieringen worden beurtelings vanuit de verschillende bisdommen uitgezonden, zie hier het overzicht:

Tijdens de lockdown wordt ook de eucharistieviering vanuit de Basiliek van het Heilig Bloed te Brugge

online uitgezonden. Ga naar de website www.holyblood.be. Daar vindt u de link voor de streaming van de komende eucharistieviering.

Ook op de facebookpagina www.facebook.com/basiliekheiligbloed kunt u een link vinden.

Op kerknet.be vind je een veel vollediger overzicht van eucharistieën en andere vieringen die je kan volgen. Scroll daarvoor op de startpagina van de website naar 'Ik wil...' en klik daar 'Vieringen op radio, tv en internet' aan.

Even bezinnen

Als alles in je leven

Als alles in je leven
zo evident en normaal
is geworden
dan wordt het tijd
om te vasten

Vasten wordt dan
een loskomen
uit dat
allegaarse ritme
en terug gaan
naar de hartslag
van het leven

Antoon Vandeputte

Wandeling Valentijn Anders

Het bisdom Brugge en Gent sloegen de handen in elkaar om iets te organiseren omtrent Sint-Valentijn.

Het resultaat is een **8-tal plakkaaten met getuigenissen over de Liefde** (in de ruime zin van het woord). Wij hebben een wandeling uitgestippeld waar je deze borden tegenkomt.

Met je smartphone kun je de QR-code op het bord inscannen en dan zie en hoor je de getuigenis. Er worden ondertussen ook mogelijke gespreksonderwerpen voor onderweg meegegeven.

Voor wie geen smartphone heeft, liggen er in de kerk van de Heilige Kruisverheffing een aantal papieren exemplaren met de **wandelroute** (de plaatsen van de borden

zijn daar echter op deze versie niet helemaal correct op aangeduid omdat ik er enkele heb moeten verplaatsen omdat de QR-code van dichtbij moet ingescand kunnen worden), **een getuigenissenboekje en een blaadje met de activiteiten voor kinderen**. Het is nog leuker als jullie voor de kinderen een potloodje + een stukje stoepkrijt meenemen, zodat ze een aantal toffe opdrachten kunnen uitvoeren

Je kan de wandeling starten **t/m 14 maart**, want het is de bedoeling dat jullie ruim de tijd hebben om te kunnen wandelen met en in jullie eigen bubbel. De wandeling is corona-proof als iedereen zich aan de maatregelen houdt.

De wandeling start en eindigt op de parking van de Boogschutterslaan (Bruggia) en verloopt in een grote

8. Er is ook een rolstoel- en kindervriendelijke versie. De grote wandeling is ongeveer 7 km en je hebt wel bottinekes nodig want sommige stukken zijn drassig en je komt de 8 V-borden tegen. De andere wandeling is altijd op verharde wegen en is maar 4 km, dus ongeveer een uurtje wandelen. Hier kom je maar 4 van de borden tegen.

De routebeschrijvingen van deze beide wandelingen staan uitgeschreven in de vorige editie van Kerk en Leven.

Je kan ook **gedetailleerde info vinden op onze website www.parochiessintkruis.be**. Je klikt op 'In de kijker' en dan op 'Valentijn Anders'.

OPKIKKERTJES

Grieshog

Hedwig Van Peteghem

Voortdurend stuit ik op nieuwe dingen die blijkbaar heel oud zijn. Zo kwam ik in een boek van Joan Chittister, *Het vuur onder de as*, het begrip *Grieshog* tegen, een Iers woord, dat te maken heeft met verwarming op kolen.

Het betekende dat je de kolen 's avonds met as bedekt om zo de gloed te bewaren voor de volgende ochtend. Op die manier was het een kleine moeite om 's anderendaags het vuur opnieuw te doen oplaaien. Want een nieuw vuur aanmaken, kostte heel wat moeite en tijd.

De as beschermd als het ware het vuur tegen uitdoving. En ook al scheen alles grauw en grijs, onder het bovenste stofferige laagje bleef het vuur op een laag pitje gloeien. Het leek een hele kunst te zijn om de gloed te bewaren.

Maar wie de techniek meester was, had de zekerheid dat het de volgende dag op een mum van tijd terug warm was.

Het boek gaat natuurlijk niet over kolenvuren, maar over geloven. Hoe vaak bekruipt ons niet het gevoel dat geloof en christelijk leven stilaan aan het uitdoven zijn? Het loopt allemaal op z'n einde en we zien alleen nog maar een grijsgrauw laagje. En toch mogen we leven van de overtuiging dat onder de as de gloed aanwezig blijft.

Misschien is het alleen maar onze taak de gloed erin te houden zodanig dat morgen, in de toekomst, het vuur van het geloof makkelijk kan aangewakkerd worden.

Hoe vaak zien we niet hoe in ons eigen leven alles grijs wordt en er weinig perspectief overblijft door tegenslagen en ontgoochelingen? Mogen we ook dan geloven dat de warmte bewaard blijft waar we overmorgen opnieuw kunnen van genieten? Ik denk het wel.

Als we zien hoe de heide, ondanks een zware brand, zich herstelt en opnieuw tot leven komt, krijgt iedere mens zeker die kans om te herleven. Als we maar een nacht geduld hebben zullen.

Dit cursiefje werd geplukt uit Opkikkertjes (Halewijn, Antwerpen, 2006). Het boek is inmiddels uitverkocht bij de uitgever.

BROEDERLIJK DELEN

Afhaalontbijt

Broederlijk Delen bestaat dit jaar zestig jaar. De federatie Sint-Kruis viert mee en gaat opnieuw met deze ngo in zee om projecten te steunen. Het accent ligt de komende drie jaar op 'delen': delen van inzichten en ervaringen, van duurzame ontwikkeling, van solidariteit en toekomstdromen. Focusprojecten situeren zich dit jaar in Congo, Palestina en Bolivia. Je leest er geregeld meer over in *Kerk en Leven*.

Corona laat net zoals vorig jaar weinig ruimte om campagne en financiële acties te voeren. Toch slaan de werkgroepen Broederlijk Delen van de Heilige Kruisverheffing en Sint-Thomas van Kantelberg de handen in elkaar. We houden alles coronaproof volgens de regels van de overheid: via erkende eetgelegenheden.

Afhaalontbijtpakket Broederlijk Delen in samenwerking met het Gildenhuis.

Wie tijdens het **weekend van 6 en 7 maart** een Broederlijk-Delen-ontbijt wenst af te halen kan nu al 14 euro per persoon storten op rekening van Federatie Sint-Kruis, rekeningnummer

BE66 7510 0283 2743 met vermelding 'x maal ontbijtpakket Broederlijk Delen' en ook naam en adres. **Inschrijven ten laatste op 4 maart.**

Omhalingen in de kerken zullen dit jaar ook niet mogelijk zijn; **storten van een bijdrage** voor Broederlijk Delen blijft natuurlijk wel mogelijk via het rekeningnummer BE12 0000 0000 9292 van Broederlijk Delen, met vermelding 'gift'.

Dank voor uw sympathie, het team Broederlijk Delen Federatie Sint-Kruis

Contactadres: Pastoor federatie Sint-Kruis. Tel. 050-35 55 78

BOEK SPIRITUALITEIT

Op reis met Jezus

Jane Williams

Het is veeleer ongebruikelijk om in een boek voor de veertigdagentijd een hoofdstuk aan te treffen over Jezus' geboorte.

In dit boek reflecteert de Britse theoloog Jane Williams echter op diverse fasen uit Jezus' leven: de geboorte in de kribbe, zijn beproeving in de woestijn, de roeping van de leerlingen, zijn kruisiging en verrijzenis.

Elk van die levensfasen verbindt ze met een belangrijke persoon uit de christelijke traditie, in wie ze dat aspect van Jezus' leven belichaamt ziet: Augustinus, Julian of Norwich, Franciscus van Assisi, Teresa van Avila en Jean Vanier (in wiens geval ze ook reflecteert op de postume beschuldigingen van misbruik aan zijn adres).

De veertigdagentijd is een reis in het gezelschap van Jezus. „Het lijkt erop dat de vrouwelijke leerlingen

het beste waren voorbereid op Jezus' dood”, schrijft Williams.

„Misschien hadden zij wel de meest reden om realistisch te kijken naar de manier waarop macht een rol speelt in deze wereld, omdat ze er bijna constant onder te lijden hadden.”

Williams schrijft in toegankelijke taal over de meest complexe theologische kwesties. Volgens haar toont God juist in zijn vernedering zijn kracht, waarbij ze doelt op zijn Liefde en zijn geduld. Elk hoofdstuk eindigt met een aantal vragen voor verdere verdieping, persoonlijk of in groepsverband. (eds)

Jane Williams, *God, liefdevol en geduldig*, Berne Media, Berne, 2021, 144 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 8972 366 6.

Bij de 3de zondag in de veertigdagentijd

Lieve God,

wat kan ik U vertellen dat U niet al weet?

En toch vertel ik U, als een klein kind, hoe blij ik ben:

gewoon om de lente die doorbreekt, onstuitbaar in elke knop, in elke bloem, in elke vogel die fluit, zelfs in het licht dat anders licht.

Wat de mensen ook doen of waar ze ook mee bezig zijn, onstuitbaar bloeit alles open, elk jaar trouw weer opnieuw. Het leert ons uw bestendigheid, die diep vertrouwen wekt.

Ik ben er U dankbaar om.

Bénédicte Lemmelijn

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Kristien VAN ZUMMEREN

Als je de volkskalender moet of mag geloven, dan moet het vrijdag zowel nog gaan regenen als hagelen. En mocht het daarbij ook nog wat vriezen, dan zou dat allemaal conform de weerkalender zijn.

Het is vrijdag immers de feestdag van Sint-Adrianus, eigenlijk de patroon van de maartse buien. Vooral in de streek van Gent is hij bijzonder goed gekend en de drie dagweerspreuken zijn dan ook in

het Gents dialect gesteld. Spijtig genoeg ligt dat dialect mij niet zo direct in de mond, dus citeer ik die spreuken maar in keurig Nederlands.

Eerst over die regen:

REGEN OP SINT-ADRIAAN, LAAT NIKS NOG DROGE STAAN.

In 't Gents maakt men daarvan "druêge" of zoiets. In elk geval: als het zou regenen, dan valt het regenwater vrijdag met bakken uit de hemel.

Dan de spreuk over hagel:

AL OP SINT-ADRIAAN

LAAT DE HAGEL GEEN GRASSPRIETJE MEER STAAN.

En tenslotte nog over de vrieskou:

VORST OP SINT-ADRIAAN

DAN IS GANS DE MAAND MET GOED WEER GEDAAN.

Dan nog even over het gedrag van de dieren en het weer dat daaraan kan worden gekoppeld. Heb je de afgelopen dagen gezien hoeveel muggen er al zijn? En hoe die dansen? Wel, geloof me vrij: dat is voor niks goed. Vroeger geloofde men dat muggen in de winter voorboden waren van een zeer natte lente. Je weet dus wat je mag verwachten, want:

EEN WINTERSE MUG,

HEEFT DIKWILS EEN NATTE RUG.

HET HEILIGENBOEK

Franciscus van Assisi (3)

Tom Zwaenepoel

De franciscaanse trias is een symbool van Christusvroomheid.

In kribbe, kruis en eucharistieviering zijn de grote etappes van Gods afdalen in onze menselijke wereld bepaald: in de kribbe het hulpeloze kind, aan het kruis de ter dood gefolterde mens, in de eucharistieviering de totaal verborgen Godmens. Met Kerstmis 1223 doet Franciscus een beroep op dieren om de bevolking vertrouwd te maken met het verhaal van Jezus' geboorte.

In het woud van Greccio plaatst hij een levende kerststal met os en ezel en een met stro gevulde kribbe.

In haar eenvoud illustreert de kribbe dat liefde en armoede samen horen.

Omdat de figuren van Maria, Jozef en het Kind ontbreken, wordt Franciscus niet echt beschouwd als de 'uitvinder' van de kerststal.

Hij staat wel aan de wieg van de kruiswegdevotie.

Hij vereert Jezus' bittere lijden en haalt uit het passieverhaal zijn inspiratiestof. Tijdens een vastenperiode op de berg La Verna in 1224 ontvangt Franciscus de wondtekenen

van Jezus in zijn eigen lichaam, maar houdt ze verborgen. Hij is de eerste heilige in de kerkgeschiedenis die de stigmata draagt.

Voor Franciscus van Assisi is de ontwikkeling van het individu met zijn persoonlijke gaven en talenten van grote betekenis.

Tegelijk hecht hij belang aan een broederschap, een groep gelijkgezinde gezellen die in elkaars noden en behoeften kunnen voorzien.

In principe wil Franciscus voor zichzelf en zijn medebroeders geen kloosterregel. Voor hem volstaat Jezus' boodschap: „Als je volmaakt wil zijn, ga dan naar huis, verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen” (Mattheus 19, 21).

Toch beseft Franciscus dat het gemeenschapsleven een 'orde' nodig heeft. Tijdens zijn leven ontstaan talrijke kloosters aan de andere kant van de Alpen.

Na de 'eerste orde' van Franciscus (de minderbroeders, 1209) sticht Clara van Assisi de vrouwelijke tak van de franciscanen, de clarissen of 'tweede orde van de arme vrouwen' (1212).

De 'derde orde' (1221) is een gemeenschap voor mannen en vrouwen, gehuwd of celibatair, ook priesters die de franciscaanse levenswijze willen beleven buiten het klooster, maar in gemeenschap met broers en zusters.

Zoals de dominicanen zijn de franciscanen een bedelorde met als belangrijke taken ziekenzorg, zielzorg en preken.

Tijdens de koude maanden staan gebed en studie op de voorgrond, die dan de basis vormen voor de preken in het warme seizoen.

Tijdens het Vierde Lateraans Concilie (1215-1216) leert Franciscus van Assisi Dominicus kennen, met wie hij een innige vriendschap sluit. Volgens de legende vraagt Dominicus aan Franciscus het touw dat hij als gordel draagt. Als teken van bewondering wil hij die onder zijn

dominicanenhabit dragen. Daarom worden beide heiligen vaak samen afgebeeld.

Voor een formele bevestiging van hun kloosterorde is het nog te vroeg. Een 'wet' van het concilie remt de groei van nieuwe kloosterordes. Pas in 1223 wordt de definitieve regel van de orde van de minderbroeders officieel erkend door de Kerk.

De populariteit van de heilige uit Assisi is onder de Italianen groot. Ook bij pausen kan hij rekenen op heel wat sympathie. Johannes-Paulus II (1978-2005) bestempelde Franciscus als „de heilige van de armoede, de zachtmoedigheid en de vrede” (brief over de pelgrimstocht naar de plaatsen die verbonden zijn met de heilsgeschiedenis, 29 juni 1999).

Zijn Duitse opvolger, Benedictus XVI (2005-2013) prees Franciscus van Assisi tijdens het angelus in Assisi (17 juni 2007) als een „grote opvoeder van ons geloof”.

Na zijn pausverkiezing in 2013 koos Jorge Mario Bergoglio voor de naam Franciscus als huldebetoon aan de patroonheilige van Italië. Die

keuze slaat een brug met zijn 'geestelijke verbondenheid' met Italië, waar de oorsprong van zijn familie ligt (angelus, 17 maart 2013) en bepaalt de thematische hoofdpunten van zijn pontificaat. De Argentijnse pontifex wil namelijk zijn zoals zijn voorbeeld: een man van armoede, een man van vrede, een man die de schepping liefheeft en beschermt.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7.*

Dit boek is helaas uitverkocht.

BOEK GESCHIEDENIS

Donkere tijden?

Seb Falk

Wie ontwierp de eerste computer? Dat is een lastige vraag, want de kwestie is uiteraard wat je verstaat onder 'computer'.

Als we het tuig beschouwen als een complexe rekenmachine, dan is een van de kandidaten de middeleeuwse Engelse monnik Johannes Westwyk (1350-1400).

Hij ontwierp – na langdurige observaties – een instrument met een diameter van 1,8 meter, gemaakt van gepolijst hout en messing, die de positie van de planeten voor elk jaar

kon vinden of voorspellen.

De instructies voor de bouw van het instrument schreef hij neer in het Middelenengels in *Equatorie of the Planetis*, een manuscript dat pas in 1951 werd (her)ontdekt in een bibliotheek in Cambridge.

Lange tijd werd aangenomen dat de Engelse literator Geoffrey Chaucer de auteur was, maar in 2014 werd ontegensprekelijk aangetoond dat het John Westwyk betrof.

Seb Falk, een gewezen radiomaker die nu in Cambridge werkt, maakt van Westwyk een held en toont de lezer dat de middeleeuwen niet bepaald donkere tijden waren, maar evenzeer intelligente wetenschappers voortbrachten.

Op basis van hun werk en inzichten konden grote vernieuwers als Copernicus en Newton later voortwerken.

Monnik John Westwyk is de lezers gids op deze reis door de onbekende middeleeuwse wetenschap.

Aan de hand van middeleeuwse teksten van Westwyk's hand laat Falk u kennismaken met een aantal wetenschappelijke vraagstukken waarover denkers als John Westwyk zich het hoofd braken en waarmee ze worstelden.

Wie meende dat de middeleeuwen primitieve tijden waren, waarin weinig vooruitgang werd geboekt, zal na lezing die visie wellicht volledig herzien. (eds)

Seb Falk,

De verlichte middeleeuwen.

Een ontdekkingsreis door de middeleeuwse wetenschap, Spectrum, Amsterdam, 2020, 416 blz., 34,99 euro, ISBN 978 90 0037 373 4.